

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

سازمان
پژوهش و
توسعه
آموزش

۱۳۵۸

دبیرخانه شورای طرح و برنامه
شاهد و ایثارگر

تاریخ

شماره

پوست

امام خمینی «ره»

هرچه انقلاب اسلامی دارد از برکت مجاهدت شهدا و ایثارگران است

آیین نامه تسهیلات آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر ضمیمه آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی، کارشناسی
نایب‌رئیس و پیوسته و پیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی

مقدمه

به منظور تحقق فرامین بنیانگذار نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) و رهبر فرزانه انقلاب حضرت آیت ا... خامنه ای (مدظله العالی) درخصوص رسیدگی همه جانبه به امور آموزشی، فرهنگی یادگاران معزز شهدا و ایثارگران، و اهتمام ویژه در تربیت و تحصیل فرزندان آنان و در راستای تحقق اهداف قانون جامع ایثارگران، این آیین نامه با رویکرد توانمندسازی، عزتمندی، هویت مداری و متناسب با نیازهای جامعه هدف و به منظور اصلاح، تکمیل و تجمیع آیین نامه ها و مقررات آموزشی موجود تدوین گردیده است و در جلسه مورخ ۱۳۹۳/۹/۴ ستاد برنامه ریزی طرح شاهد به تصویب نهایی رسیده است.

تعاریف:

الف) دانشجویان شاهد و ایثارگر: دانشجویان شاهد و ایثارگر شامل موارد ذیل می باشند.

- ۱) جانبازان ۲۵٪ و بالاتر
- ۲) آزادگان
- ۳) همسر و فرزند (شهید، جاویدالاثر، آزاده، جانباز ۲۵٪ و بالاتر)
- ۴) جانباز با حداقل ۱۵٪ جانبازی و سه ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه
- ۵) رزمنده با حداقل شش ماه سابقه حضور داوطلبانه در جبهه

ب) ستاد: ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه

ج) کمیته منتخب: کمیته منتخب ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه، این کمیته به منظور تسهیل و تسریع در رسیدگی به درخواست های آموزشی دانشجویان شاهد و ایثارگر و به تشخیص رئیس ستاد تشکیل می گردد و اعضای آن متشکل از افراد ذیل می باشد.

۱. معاون آموزشی دانشگاه یا مدیر آموزش دانشگاه به عنوان رئیس کمیته
۲. مدیر کل (یا حسب مورد مدیر و یا رئیس گروه) امور دانشجویان شاهد و ایثارگر به عنوان دبیر ستاد
۳. یک نفر از اعضای هیات علمی استاد مشاور دانشگاه

د) دبیر ستاد: دبیر ستاد امور دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه

یادآوری:

- در دانشگاه ها و یا مراکز آموزش عالی که کمیته منتخب ستاد تشکیل نمی گردد موارد مربوطه در کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه بررسی و تصمیم گیری می شود.

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

سناد
سپید
و اموار ایشارگران

۱۳۵۸

دبیرخانه شورای طرح و برنامه
شاهد و ایشارگر

تاریخ

شماره

پیوست

نام خمینی «ره»

هر چه انقلاب اسلامی دارد از برکت مجاهدت شهدا و ایشارگران است

آیین نامه تسهیلات آموزشی ویژه دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و پیوسته،
ضمیمه آیین نامه آموزشی مصوب جلسه مورخ ۹۳/۹/۴ شورای ستاد برنامه ریزی طرح شاهد

۱- تبصره ۱ الحاقی به ماده ۷:

در صورتی که معدل کل دانشجوی شاهد و ایشارگر ۱۴ و بالاتر باشد می تواند با رعایت ضوابط این ماده در نیم سال تابستان حداکثر ۸ واحد درسی انتخاب نماید.

۲- تبصره ۲ الحاقی به ماده ۷:

دانشجوی شاهد و ایشارگر می تواند حداکثر در دو نیم سال تحصیلی با تایید کمیته منتخب ستاد حداقل ۱۰ واحد درسی انتخاب نماید.

۳- تبصره الحاقی به تبصره ۳ ماده ۷:

دانشجوی شاهد و ایشارگری که حداکثر ۱۰ واحد درسی برای اتمام واحدهای دوره تحصیلی داشته باشد می تواند با تایید کمیته منتخب ستاد واحدهای مذکور را در نیم سال تابستان انتخاب نماید.

۴- تبصره الحاقی به تبصره ۵ ماده ۷:

در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقی مانده دانشجو در پایان نیم سال تحصیلی به تشخیص کمیته منتخب ستاد، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۴ واحد درسی برسد، در این صورت میانگین کمتر از ۱۲ دانشجو مشروطی محسوب نمی شود. (استفاده از این تبصره فقط برای دو نیمسال مجاز می باشد).

۵- تبصره الحاقی به ماده ۱۲:

دانشجویان شاهد و ایشارگر برای دروس مردودی یکبار معاف از پرداخت هزینه می باشند. همچنین در صورتیکه حذف درس دانشجوی شاهد و ایشارگر با تایید ستاد انجام گرفته باشد از پرداخت هزینه معاف می باشد.

۶- تبصره الحاقی به ماده ۱۵:

به حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجویان شاهد و ایشارگر در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته یک نیم سال و در دوره کارشناسی پیوسته دو نیم سال اضافه می شود.

۷- تبصره الحاقی به تبصره ۱ ماده ۱۶:

مدت زمان امتحان (میان ترم و پایان ترم) برای دانشجویان جانباز که بدلیل عدم توانایی ناشی از مجروحیت نیاز به افزایش مدت زمان امتحان می باشد، بنا به تشخیص و اعلام دبیر ستاد، حداکثر تا ۲ برابر مدت زمان معمول آن قابل افزایش است.

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

سناد
سند
و امور ایتارگران

۱۳۵۸

دبیرخانه شورای طرح و برنامه
شاهد و ایتارگر

تاریخ

شماره

پوست

نام خمینی «ره»

هر چه انقلاب اسلامی دارد از برکت مجاهدت شهدا و ایتارگران است

۸ - تبصره الحاقی به تبصره ۱ ماده ۱۷:

تشخیص موجه یا غیر موجه بودن غیبت دانشجوی شاهد و ایتارگر در جلسات درس یا امتحان با کمیته منتخب ستاد می باشد. چنانچه غیبت موجه دانشجوی شاهد و ایتارگر در جلسات امتحان درس یا دروس به دلیل انجام معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا آلام متأثر از آن باشد و دانشجو نتواند در امتحان درس یا دروس اخذ شده شرکت با تأیید کمیته منتخب ستاد می تواند حداکثر تا پایان نیم سال بعدی در امتحان درس یا دروس شرکت نماید، در غیر این صورت درس یا دروس مذکور حذف می شود و مطابق تبصره الحاقی به تبصره ۵ ماده ۷ رعایت حد نصاب الزامی نیست. " عدم ثبت نمره یا کسب نمره قبولی در درس یا دروس مذکور مانع اخذ دروس بعدی نخواهد شد."

۹ - تبصره الحاقی به تبصره ۲ ماده ۱۷:

در شرایط خاص، حذف کلیه دروس یک نیم سال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجوی شاهد و ایتارگر و تأیید کمیته منتخب ستاد تا قبل از شروع امتحانات امکان پذیر است. این نیم سال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی شود. (استفاده از این تبصره فقط برای دو نیمسال مجاز می باشد.)

۱۰ - تبصره الحاقی به تبصره ۳ ماده ۱۷:

دانشجوی شاهد و ایتارگر مجاز است یک درس بیشتر از سایر دانشجویان حذف اضطراری نماید.

۱۱ - تبصره الحاقی به تبصره ۱ ماده ۱۸:

نمرات مردودی ۵ عنوان درس دانشجوی شاهد و ایتارگری از کارنامه تحصیلی حذف و در میانگین نمرات آن محسوب نمی شود، مشروط بر اینکه در نیم سال های بعد حداقل نمره ۱۲ را در دروس مزبور اخذ نماید.

۱۲ - تبصره الحاقی به ماده ۱۹:

یک نیم سال به تعداد نیم سال های مشروطی مجاز دانشجویان شاهد و ایتارگر اضافه می گردد.

۱۳ - تبصره الحاقی به تبصره ۲ ماده ۲۰:

در صورتی که مرخصی برای معالجات پزشکی ناشی از صدمات جنگ و یا آلام متأثر از آن باشد با ارائه مدارک مربوط و تأیید ستاد و پزشک دانشگاه، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی شود.

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

بنیاد
شعبه
امور ایتارگران

۱۳۵۸

دبیرخانه شورای طرح و برنامه
شاهد و ایتارگر

تاریخ

شماره

پیوست

انام خمینی «ره»

هرچه انقلاب اسلامی دارد از برکت مجاهدت شهدا و ایتارگران است

۱۴- تبصره الحاقی به ماده ۲۱ :

در صورتیکه دانشجوی شاهد و ایتارگر به دلیل معالجات پزشکی و صدمات ناشی از جنگ و یا آلام متأثر از آن، دچار وقفه تحصیلی به میزان حداکثر ۲ نیم سال شود، با تایید ستاد می تواند ادامه تحصیل دهد و آن مدت جزو سنوات تحصیلی دانشجوی محسوب نمی شود.

۱۵ - تبصره الحاقی به ماده ۲۳ :

دانشجوی شاهد و ایتارگری که به تشخیص کمیته منتخب ستاد توانایی ادامه تحصیل در رشته خود را نداشته باشد، می تواند به رشته دیگری در همان دوره و در سایر گروه های آزمایشی تغییر رشته دهد. در صورتی که تغییر رشته، منوط به تغییر محل تحصیل دانشجوی باشد، با تایید و معرفی اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایتارگر سازمان امور دانشجویان، درخواست دانشجوی در شورای موارد خاص مرکزی مطرح خواهد شد.

۱۶ - تبصره الحاقی به تبصره ماده ۲۳ :

برای دانشجویان شاهد و ایتارگر تغییر رشته با تشخیص ستاد و حداکثر دوبار امکان پذیر می باشد.

۱۷ - تبصره الحاقی به ماده ۲۵ :

تغییر گرایش دانشجویان شاهد و ایتارگر مقطع کارشناسی ناپیوسته با تشخیص کمیته منتخب ستاد و برای یک بار انجام می گیرد.

۱۸ - تبصره ۱ الحاقی به ماده ۲۶ :

کلیه دانشگاه ها و مؤسسات آموزشی موظفند در هر نیم سال تحصیلی با انتقال دانشجویان شاهد و ایتارگر مطابق آئین نامه نقل و انتقال مصوب شورای طرح و برنامه شاهد موافقت نمایند. بهره مندی دانشجویان شاهد و ایتارگر از آئین نامه مذکور مانعی برای استفاده از میهمانی و انتقال از طریق " آیین نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره های کاردانی، کارشناسی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیر دولتی " نمی باشد.

۱۹ - تبصره الحاقی به ماده ۲۸ :

انتقال توأم با تغییر رشته یا گرایش برای دانشجویان شاهد و ایتارگر مطابق با تبصره های الحاقی به مواد ۲۳، ۲۵ و ۲۶ انجام می گیرد.

۲۰ - تبصره الحاقی به ماده ۲۸ :

پذیرش کلیه دروس قابل تطبیق، با نمره ۱۰ و بالاتر دانشجوی شاهد و ایتارگر میهمانی، انتقال و انتقالی توأم با تغییر رشته توسط دانشگاه مقصد الزامی است. (تشخیص قابل تطبیق بودن دروس در صلاحیت گروه آموزشی دانشگاه مقصد می باشد).

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

بنیاد
شهید
و امیر ایثارگران

۱۳۵۸

دفترخانه شورای طرح و برنامه
شاهد و ایثارگر

تاریخ .....

شماره .....

پوست .....

نام خمینی «ره»

هرچه انقلاب اسلامی دارد از برکت مجاهدت شهدا و ایثارگران است

۲۱ - تبصره الحاقی به تبصره ماده ۲۹:

در صورت تایید کمیته منتخب، به دانشجوی شاهد و ایثارگر دو نیم سال فرصت داده می‌شود تا با گذراندن حداکثر ۳۰ واحد معدل کل خود را حداقل به ۱۲ برساند.

۲۲ - تبصره الحاقی به ماده ۳۰:

در صورتی که میانگین نمرات واحدهای گذرانده دانشجوی شاهد و ایثارگر منصرف یا محروم از تحصیل مقطع کارشناسی ۱۰ و بالاتر باشد و حداقل ۷۰ واحد درسی را گذرانده باشد یک نیم سال جهت جبران معدل کل اعطا می‌گردد. مبنای محاسبه معدل، می‌تواند دروس گذرانده مجاز با نمره بالای ۱۲ قرار بگیرد.

آیین نامه تسهیلات آموزشی مقطع کارشناسی ارشد،
ضمیمه آیین نامه آموزشی مصوب جلسه مورخ ۹۳/۹/۴ شورای ستاد برنامه ریزی طرح شاهد عالی

۱ - تبصره الحاقی به ماده ۷:

دانشجوی شاهد و ایثارگر مجاز است در طول دوره تحصیلی صرفاً در یک نیمسال کمتر از ۸ واحد درسی اخذ نماید و یا تعداد واحدهای انتخابی را به کمتر از ۸ واحد تقلیل دهد.

۲ - تبصره الحاقی به ماده ۸:

در صورتی که معدل کل نمرات دانشجوی شاهد و ایثارگر ۱۳ و بالاتر باشد به این تعداد یک نیمسال اضافه می‌شود.

۳ - تبصره ۲ الحاقی به ماده ۱۰:

نمرات کمتر از ۱۴ و یا مردودی حداکثر دو درس دانشجویان شاغل به تحصیل شاهد و ایثارگر از کارنامه تحصیلی حذف و در میانگین نمرات آنان محسوب نمی‌شود، مشروط بر اینکه نمرات هر یک از دروس مذکور پس از اخذ مجدد کمتر از ۱۴ نباشد. جایگزینی نمره درس اختیاری مردودی با درس دیگر اختیاری بلامانع است.

۴ - تبصره ۳ الحاقی به ماده ۱۰:

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به دلیل درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن موفق به انجام فعالیت‌های مربوط به درس ناتمام نشود (غیر از پایان نامه)، تا پایان اولین نیم سال تحصیلی پس از بازگشت به تحصیل با تشخیص و تایید کمیته منتخب ستاد فرصت دارد نمره ناتمام را به نمره قطعی تبدیل نماید.

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

بنیاد
شهید
وامور ایثارگران

۱۳۵۸

دبیرخانه شورای طرح و برنامه
شاهد و ایثارگر

تاریخ

شماره

نام خمینی «ره»

هرچه انقلاب اسلامی دارد از برکت مجاهدت شهدا و ایثارگران است

۵ - تبصره ۳ الحاقی به ماده ۱۱:

در صورتیکه به تشخیص کمیسیون پزشکی یا پزشک معتمد دانشگاه و تایید کمیته منتخب، درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن مستلزم عدم حضور دانشجوی شاهد و ایثارگر به میزان بیش از ۳/۱۶ ساعات کلاس باشد آن درس حذف می شود.

۶ - تبصره ۲ الحاقی به ماده ۱۲:

دانشجوی شاهد و ایثارگری که به دلیل درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن موفق به شرکت در امتحان درس یا دروسی نگردد، با تأیید کمیته منتخب ستاد می تواند حداکثر تا پایان نیمسال بعد در امتحان آن درس یا دروس شرکت نماید، در غیر اینصورت آن درس یا دروس حذف می شود.

۷ - تبصره الحاقی به ماده ۱۳:

علاوه بر یک ترم مرخصی مجاز، برای دانشجوی شاهد و ایثارگر در صورتی که مرخصی تحصیلی برای معالجات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن باشد، با تایید کمیته منتخب ستاد آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجوی محسوب نمی شود.

۸ - تبصره ۲ الحاقی به ماده ۱۵:

در صورت تشخیص ستاد، یک نیم سال به حداکثر سنوات تحصیلی دانشجوی شاهد و ایثارگر افزوده می شود.

۹ - تبصره ۳ الحاقی به ماده ۱۵:

در صورتیکه دانشجوی شاهد و ایثارگر به دلیل درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن دچار وقفه تحصیلی گردد، حداکثر پس از گذشت ۴ نیم سال تحصیلی با تأیید ستاد و با هماهنگی استناد راهنما، می تواند ادامه تحصیل دهد.

۱۰ - تبصره ۴ الحاقی به ماده ۱۶:

در صورتیکه دانشجوی شاهد و ایثارگر به دلیل درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن قادر به ادامه تحصیل در دانشگاه نباشد با پیشنهاد ستاد مبدأ و تایید و معرفی اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت متبوع و تصویب کمیسیون بررسی موارد خاص مرکزی به دانشگاه دیگری انتقال می یابد.

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

بنیاد
تعمیر
واورائتارگران

۱۳۵۸

دیبرخانه شورای طرح و برنامه
شاهد و ایثارگر

تاریخ .....

شماره .....

پیوست .....

نام نمیشی «ره»

هرچه انطباق اسلامی دارد از برکت مجاهدت شهدا و ایثارگران است

آیین نامه تسهیلات آموزشی مقطع دکتری (Ph.D)،
ضمیمه آیین نامه آموزشی مصوب جلسه مورخ ۹۳/۹/۴ شورای ستاد برنامه ریزی طرح شاهد

۱ - تبصره های الحاقی به ماده ۳:

- الف - برای داوطلبان شاهد و ایثارگر آزمون دوره دکتری تخصصی، اعمال حداقل ۷۰٪ نمره آخرین فرد پذیرفته شده شامل تمامی مراحل آزمون ورودی می باشد.
- ب - چنانچه پس از اعمال سهمیه ۲۰٪ ایثارگران در ظرفیت نهایی پذیرش (آزاد، مربی، بورس و پردیس) بخش اعشاری عدد حاصل از ۰/۵ بیشتر و یا مساوی ۰/۵ باشد، به عدد بالاتر گرد می شود.
- ج: در آزمون هایی که برای پذیرش دانشجو در دو یا چند کد رشته یک گرایش برگزار می شود و امکان اعمال سهمیه در هر یک از کد رشته همان گرایش وجود ندارد، مجموع ظرفیت کد رشته ها برای تعیین سهمیه ۲۰٪ ایثارگران در نظر گرفته شود.

۲- تبصره الحاقی به ماده ۴:

در صورت تکمیل ظرفیت پذیرش استاد راهنما، برای رساله دکتری، در هر رشته با موافقت استاد راهنما و تایید گروه آموزشی مربوط یک نفر داوطلب شاهد و ایثارگر به صورت مازاد بر ظرفیت معرفی شود. در هر حال سقف پذیرش سالانه مطابق مقررات دانشگاه بوده و هر استاد راهنما تا فارغ التحصیلی دانشجوی مازاد سهمیه شاهد، امکان گرفتن دانشجوی مازاد بر سهمیه را ندارد.

۳- تبصره های الحاقی به ماده ۱۱:

- الف - در صورت تشخیص و تایید ستاد، یک نمیسال به حداکثر سنوات تحصیلی دانشجوی شاهد و ایثارگر اضافه می شود.
- ب - به دانشجوی شاهد و ایثارگر که جهت درمان صدمات ناشی از جنگ یا آلام متأثر از آن نیاز به مرخصی دارد با تشخیص و تایید کمیته منتخب ستاد و هماهنگی استاد راهنما دو نمیسال مرخصی بدون احتساب در سنوات اعطا می گردد.

۴- تبصره الحاقی به تبصره ۱۲:

دانشجوی جانباز ۲۵٪ و بالاتر، آزاده، فرزند و همسر(شهید، جانباز ۵۰٪ و بالاتر و آزاده) با تایید ستاد و هماهنگی گروه آموزشی مربوطه یک بار اضافه تر می تواند در ارزیابی جامع شرکت نماید.

جمهوری اسلامی ایران

بسمه تعالی

بنیاد شهید و امور ایثارگران

۱۳۵۸

دبیرخانه شورای طرح و برنامه شاهد و ایثارگر

تاریخ .....

شماره .....

پوست .....

نام خمینی «ره»

هرچه انقلاب اسلامی دارد از برکت مجاهدت شهدا و ایثارگران است

۵- تبصره الحاقی به تبصره ۱۴:

برای دانشجویان جانباز ۲۵٪ و بالاتر، آزاده، فرزند و همسر (شهید، جانباز ۵۰٪ و بالاتر و آزاده) با تایید ستاد و هماهنگی گروه آموزشی به این تعداد یک نیمسال اضافه می شود.

این آیین نامه در ۳ فصل و ۳۷ بند در جلسه مورخ ۹۳/۹/۴ ستاد برنامه ریزی امور فرهنگی طرح شاهد به تصویب رسید.

سید حسن قاضی زاده هاشمی
وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و عضو شورای طرح و برنامه

سید محمدعلی شهیدی
معاون رئیس جمهور، رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران
و رئیس شورای طرح و برنامه شاهد و ایثارگر

علی اصغر فانی
وزیر آموزش و پرورش
و عضو شورای طرح و برنامه

حمید میرزاده
رئیس دانشگاه آزاد اسلامی
و عضو شورای طرح و برنامه

محمد فرهادی
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری
و عضو شورای طرح و برنامه